

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
(طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت

MOP-PDCM-GL-7(1)

نام و نام خانوادگی	تهیه کننده	تأیید کننده	تصویب کننده
حسین آهسته	علی اصغر حق بین	وحید رضا زیدی فرد	سمت
رئیس بررسی تخصصی و نظارت بر اجرای برنامه های اداره کل	مدیر کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران	معاون وزیر در امور مهندسی، پژوهش و فناوری	تاریخ
۱۴۰۲/۰۶/۰۷	۱۴۰۲/۰۶/۰۷	۱۴۰۲/۰۶/۰۷	امضاء
			

صفحه ۲ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

فرم مشخصات سند :

عنوان سند : راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت			
شناسه سند: MOP-PDCM-GL-007(1)			
تاریخ	شماره ویرایش	تعداد صفحات	شرح
۱۴۰۲/۰۶/۰۷	یک	۲۰	

شماره اصلاحیه	تاریخ	شماره بخش / بخش های تغییر یافته	شماره صفحه / صفحات

محل درج مهر اعتبار		مطابقت دارد
--------------------	---	--------------------

صفحه ۳ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

فهرست

صفحه	عنوان	هدف
۴		۱- هدف
۴		۲- دامنه کاربرد و محدوده تأثیر
۵		۳- مسئولیت ها و ضمانت اجرا
۵		۴- الزامات و مستندات مرجع
۶		۵- تعاریف
۸		۶- اقدامات
۹		۶-۱ الزامات قانونی
۱۰	۶-۲ مراحل/گام های اساسی جهت انجام پروژه ها/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران از ابتدا تا انتها	
۱۱	۶-۳ سطح بندی مراکز ثقل	
۱۱	۶-۴ تقسیم بندی مطالعات پدافند غیرعامل در شرکت ها (بهره برداری- طراحی)	
۱۲	۶-۵ نمودار اجرا و شرح خدمات عمومی پدافند غیرعامل در طرح ها	
۱۳	۶-۶ تدوین شرح خدمات و اخذ تأییدیه پروژه/مطالعات پدافند غیرعامل در تأسیسات/ طرح ها	
۱۴	۶-۷ نظارت، بررسی، ارسال مستندات و تأیید نهایی پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل در تأسیسات/ طرح ها	
۱۵	۶-۸ نمودار فرآیند اجرایی پروژه ها/ مطالعات پدافند غیرعامل در سطح وزارت نفت	
۱۵	۶-۸-۱ نمودار گام اول- مراحل تعیین سطح بندی مراکز ثقل، تأسیسات/ طرح ها	
۱۶	۶-۸-۲ نمودار گام دوم- مراحل تصویب، تدوین شرح خدمات و اجرای پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل در تأسیسات/ طرح ها	
۱۷	۶-۸-۳ نمودار گام سوم- مراحل نظارت، بررسی، ارسال مستندات و تأیید نهایی مطالعات پدافند غیرعامل در تأسیسات/ طرح ها	
۱۸		۷- فایل های پیوست
۱۸	۷-۱ آئین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور	
۱۸	۷-۲ دستورالعمل عمومی سطح بندی مراکز ثقل ابلاغی سازمان پدافند غیرعامل کشور	
۱۸	۷-۳ شرح خدمات مطالعات پدافند غیرعامل طرح های زیرساختی، سازمان پدافند غیرعامل کشور	
۱۸	۷-۴ فهرست و شرح خدمات عمومی مطالعات و طراحی پروژه های پدافند غیرعامل در طرح ها	
۱۸	۷-۵ چک لیست های انجام مطالعات	

صفحه ۴ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۱- هدف

هدف از این سند، ارائه یک چارچوب نظام مند و یکپارچه به جهت انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران و دستیابی به اهداف ذیل در شرکت های اصلی، فرعی/ تابعه و تأسیسات صنعت نفت می باشد.

- مشخص نمودن مراحل انجام پروژه ها / مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران از ابتدا تا انتها
- مشخص نمودن نحوه سطح بندی پدافند غیرعامل مراکز، تأسیسات و طرح ها
- ارائه نحوه تصویب خواهی و اجرای مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- تبیین جایگاه و مشخص نمودن روابط بین سازمان پدافند غیرعامل کشور، سازمان مدیریت بحران کشور، اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت، مدیریت HSE و پدافند غیرعامل شرکت های اصلی، تابعه و مجری طرح ها
- نحوه تهیه گزارش برای تأسیسات و طرح های مشمول
- ایجاد وحدت رویه در شرکت های اصلی، تابعه و طرح ها
- تسهیل در نحوه تهیه و تصویب انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران تأسیسات در حال بهره برداری و طرح های توسعه ای مشمول، در راستای اجرایی نمودن مواد قانونی و دستورالعمل های اجرایی
- مشخص نمودن ارکان نظارت بر انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- افزایش اثربخشی و کاهش زمان در اجرای مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

۲- دامنه کاربرد و محدوده تأثیر

این سند برای کلیه شرکت های اصلی، فرعی/ تابعه، سازمان، مدیریت های مستقل ستادی و سایر واحدها و تأسیسات و طرح های تابعه وزارت نفت و همچنین شرکت های بخش غیردولتی صنعت نفت لازم الاجرا می باشد. تهیه مستندات

صفحه ۵ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

تکمیلی از جمله رویه های اجرایی و دستورالعمل های کاری در صورتی که مغایرتی با چارچوب و کلیات این سند نداشته باشد، بلامانع است.

۳- مسئولیت ها و ضمانت اجرا

- بازنگری و به روز رسانی این سند بر عهده اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت می باشد.
- مدیران HSE و پدافند غیرعامل شرکت های اصلی، مسئولیت برنامه ریزی، کنترل و نظارت بر استقرار این سند در سطح شرکت ها/ طرح ها/ واحدهای صنعت نفت را به عهده دارند.
- مدیرعامل/ مدیریت ارشد سازمان/ مدیر طرح های شرکت های مشمول این سند، موظف به طرح ریزی و اجرای مفاد این سند می باشند.

۴- الزامات و مستندات مرجع

- آیین نامه اجرایی «ماده ۵۸ قانون احکام دائمی» مصوب ۱۳۹۷/۶/۲۷
- بند پ ماده ۱۰۶ «قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور» مصوب ۱۳۹۷/۶/۲۷
- ماده ۱۰۹ «قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور» مصوب ۱۳۹۷/۶/۲۷
- ماده ۵ «وظایف دستگاه ها» (بند الف ۲ و الف ۳ و الف ۴) مصوب ۱۳۹۷/۶/۲۷
- ماده ۹ «سند راهبردی پدافند غیرعامل صنعت نفت کشور» (بند های ۱ و ۲ و ۶ و ۱۱ و ...) به شماره ۱۶۰/۱/۲۲۰۶
- ابلاغی ۱۴۰۱/۱۱/۱۹ رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور
- ماده ۱۱ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل و مدیریت بحران «وظایف کمیته پدافند غیرعامل دستگاه های اجرایی و استان ها» مصوب ۱۳۹۳/۹/۷
- قانون مدیریت بحران کشور - ابلاغیه ۱۳۹۸/۶/۳ از سوی مجلس شورای اسلامی

صفحه ۶ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۵- تعاریف

فرآیند مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران: فرآیندی است شامل شناسایی، ارزیابی، اولویت بندی و تحلیل دارایی ها، تهدیدات، آسیب پذیری ها، ریسک ها و... که به منظور مصون سازی، کاهش آسیب پذیری، افزایش آمادگی و تاب-آوری و تسهیل مدیریت بحران در تأسیسات در حال بهره برداری یا طرح های در حال طراحی و احداث انجام می پذیرد. این فرآیند دارای سه مرحله اصلی ذیل می باشد:

- جمع آوری اطلاعات، شناسایی اولیه وضعیت موجود تأسیسات / طرح ها از منظر پدافند غیرعامل و تعیین ارزش اجزای آن

- تهدید شناسی، تعیین پتانسیل آسیب پذیری و تحلیل ریسک

- طراحی مفهومی و ارائه راهکارهای مقابله با تهدیدات و روش های تخصصی پدافند غیرعامل

شرکت های اصلی: منظور از شرکت های اصلی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران و شرکت ملی گاز ایران است.

شرکت های تابعه: شرکت های زیرمجموعه چهار شرکت اصلی که شامل شرکت های تابعه، فرعی، مناطق عملیاتی و مدیریت ها می باشد.

طرح ها: پروژه های در حال طراحی / احداث بوده که تحت نظارت و مدیریت شرکت های اصلی / تابعه فعالیت نمایند.

تأسیسات در حال بهره برداری: به تأسیسات، واحدهای تولیدی، فرآیندی و خدماتی، خطوط انتقال و تجهیزات جانبی که در حال فعالیت، تولید و خدمات رسانی می باشند اطلاق می شود.

مشاور ذیصلاح پدافند غیرعامل: شرکت ها / دانشگاه هایی که دارای تأییدیه و صلاحیت امنیتی و حرفه ای برای انجام مطالعات می باشند که صلاحیت آن ها از سوی سازمان پدافند غیرعامل کشور تأیید و از سوی اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت ابلاغ گردیده است.

صفحه ۷ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

تأسیسات / طرح ها: منظور تأسیسات در حال بهره برداری و طرح های توسعه ای و در حال طراحی می باشد.

تیم های چند تخصصی^۱ (CFT): تیم های چند تخصصی به کارگروه هایی اطلاق می گردد که دارای اعضاء متخصص، با دانش و مهارت های گوناگون بوده و گرد هم آمده تا هدف معینی را دنبال نمایند. اعضاء این تیم می توانند افرادی با تخصص های مختلف در بخش های فرآیندی، مهندسی، سایبری، حفاظتی/ امنیتی، تعمیراتی، مخابراتی، HSE، پدافند غیرعامل، مدیریت بحران و... در راستای بررسی نیازها و اهداف باشند.

مطالعات پدافند غیرعامل: انجام مطالعه و الزامات مربوط به طراحی، ساخت، تأمین، تجهیز و نصب و راه اندازی سخت افزاری و نرم افزاری طرح ها و پروژه های پدافند غیرعامل را شامل می شود.

مطالعات مدیریت بحران: انجام مطالعه و الزامات مربوط به طراحی، مدیریت و فرماندهی، استقرار، تأمین، تجهیز و نصب و راه اندازی سخت افزاری و نرم افزاری طرح ها و پروژه های مدیریت بحران را شامل می شود.

سطح بندی مراکز ثقل: به اولویت بندی مراکز ثقل در مواجهه با تهدیدات اطلاق می گردد که بر اساس نوع تأثیر ملی، منطقه ای یا محلی و سایر معیارها و شاخص ها در پنج سطح ویژه، حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت قرار می گیرند.

مراکز ویژه: مراکزی که دارای گستره فعالیت «فراملی» هستند و استمرار فعالیت آن ها برای کشور از اهمیت فوق العاده (ویژه) برخوردار است و آسیب یا تخریب آن ها توسط دشمن باعث اختلال در اداره امور کشور و فرمانطقه ای می گردد.

مراکز حیاتی: مراکزی که دارای گستره فعالیت «ملی» بوده و وجود استمرار فعالیت آن ها برای کشور حیاتی است و آسیب یا تصرف آن ها توسط دشمن باعث اختلال کلی در اداره امور کشور می گردد.

مراکز حساس: مراکزی که دارای گستره فعالیت منطقه ای (چند استان) هستند و وجود استمرار فعالیت آن ها برای مناطقی از کشور ضروری است و آسیب یا تصرف آن ها توسط دشمن باعث اختلال در مناطقی از کشور می گردد.

¹ Cross Functional Team

صفحه ۸ از ۲۰	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

مراکز مهم: مراکزی که دارای گستره فعالیت محلی هستند و وجود استمرار فعالیت آن‌ها برای بخشی از کشور دارای اهمیت است و آسیب یا تصرف آن‌ها توسط دشمن باعث اختلال در بخشی از کشور می‌گردد.

مراکز قابل حفاظت: مراکزی که دارای گستره فعالیت داخلی بوده و وجود استمرار فعالیت آن‌ها صرفاً برای خود مرکز دارای اهمیت است و آسیب یا تصرف آن‌ها توسط دشمن، تأثیری در هیچ بخش کشور ندارد.

۶- اقدامات

ایجاد وحدت رویه در سطح وزارت نفت خصوصاً در شرکت‌های اصلی، تابعه و طرح‌ها برای تسهیل در نحوه سطح‌بندی تأسیسات و طرح‌ها، تصویب‌خواهی، اجرا و نظارت بر پروژه‌ها / مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران تأسیسات و طرح‌های مشمول و در راستای اجرایی نمودن مواد قانونی و دستورالعمل‌های اجرایی و ابلاغی ضروری می‌باشد. به دلیل ماهیت فرآیندی تأسیسات، طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت، اهداف عملکردی، و فن‌آوری به‌کاررفته، حجم سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته، تعداد نیروی انسانی مستقر در این واحدهای عملیاتی، ضریب امنیتی مناطق، جبران خسارت‌های وارده در تهدیدات انسان‌ساخت عمدی، سخت و زمان‌بر خواهد بود. از این‌رو، با توجه به اهمیت موضوع، انجام مطالعات پدافند غیرعامل در تأسیسات و طرح‌های کاربردی صنعت نفت، مانند سایر زیرساخت‌های کشورمان بر اساس قوانین مصوب، ضرورت دارد. از سوی دیگر، اتخاذ راهکارهای پدافند غیرعامل با توجه به تحولات پیرامونی در کشورهای منطقه و نیز تحولات بین‌المللی، واجد اهمیت زیادی است. همچنین انجام مطالعات در حوزه مدیریت بحران خصوصاً در طراحی و استقرار سامانه‌های فرماندهی حوادث و بحران‌ها نیز تأثیر بالایی در پیشگیری، آمادگی و کاهش پیامد حوادث و بحران‌ها را دارا می‌باشد. لذا شناخت دقیق نقش و اهمیت تأسیسات صنعت نفت در کنار سامانه‌های اداری، پشتیبانی و امدادی موجود در تأسیسات، یکی از ابزارهای مهم اعمال مدیریت مناسب در هنگام بروز تهدیدات است. هر مطالعه‌ای در زمینه‌های مختلف، نیازمند شناخت کلی محدوده تأسیسات/ طرح است که می‌بایستی به‌درستی ارزیابی و مورد مطالعه قرار بگیرد.

صفحه ۹ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۱-۶- الزامات قانونی

بر اساس آئین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور (فایل پیوست شماره ۱) و بند (پ) ماده ۱۰۶ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور، دستگاه ها ملزم به رعایت الزامات ذیل می باشند:

۱-۱-۶- ماده ۵۸ قانون احکام دائمی: دولت مکلف است نسبت به رعایت اصول پدافند غیرعامل در مطالعه، طراحی و اجرای طرح های حساس و مهم و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمان های حساس و شریان های اصلی و حیاتی کشور و آموزش عموم مردم توسط دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیرطبیعی و ایجاد سامانه پایش، هشدار، خنثی سازی در خصوص تهدیدات نوین در مراکز مذکور اقدام کند.

۱-۲-۶- بند (پ) ماده ۱۰۶ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور: به منظور کاهش آسیب پذیری زیرساخت ها و ارتقای پایداری ملی، کلیه دستگاه های اجرایی ملزم به رعایت سیاست های پدافند غیرعامل و انجام اقدامات زیر می باشند:

۱-۲-۱-۶- اجرای کامل پدافند غیرعامل برای کلیه مراکز حیاتی و حساس کشور بر اساس طرح مصوب کمیته دائمی پدافند غیرعامل مبتنی بر گسترش هوشمندانه و مصون سازی آن و تصویب در مراجع قانونی آن.

۱-۲-۲-۶- انجام مطالعات و تهیه و تدوین طرح های ایمن سازی و حفاظت از مراکز مهم کشور و به اجرا درآوردن آن ها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه و تصویب در مراجع قانونی آن (طرح های شش گانه مندرج در بند ۴.۶).

۱-۲-۳-۶- تهیه پیوست پدافند غیرعامل برای طرح های حساس جدید کشور و الزام به رعایت و اجرای آن ها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه آن.

۱-۲-۴-۶- رعایت مفاد قانون مدیریت بحران کشور - ابلاغیه ۱۳۹۸/۶/۳ از سوی مجلس شورای اسلامی در پروژه ها/ مطالعات مدیریت بحران.

صفحه ۱۰ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۶-۲- مراحل/گامهای اساسی جهت انجام پروژهها/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت

بحران از ابتدا تا انتها

انجام مطالعات پدافند غیرعامل در تأسیسات و طرح های صنعت نفت، مانند سایر زیرساخت های کشورمان بر اساس قوانین مصوب، دارای فرآیند چند مرحله ای بوده که باید به صورت گام به گام با رعایت سلسله مراتب اداری انجام پذیرد. در طرح های توسعه ای ابتدا باید مطالعات مکان یابی انجام و تأییدیه ها از سازمان های بالاسری اخذ شود، سپس اقدام به انجام مطالعات پدافند غیرعامل در طراحی و ساخت نمود. لازم به ذکر است برخی مراحل نیازمند اخذ تأییدیه و یا مجوزهای مورد نیاز بوده که در فرآیند انجام پروژهها / مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران ارائه شده که مراحل سه گانه آن به ترتیب ذیل می باشد:

۱- سطح بندی مراکز ثقل

۲- تصویب خواهی

الف- تعیین عنوان پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در تأسیسات / طرح ها

ب- اخذ تأییدیه های پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در تأسیسات / طرح ها

۳- اجرا

الف- تدوین شرح خدمات و اخذ تأییدیه پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در تأسیسات / طرح ها

ب- اخذ مشاور مورد تأیید بر اساس قوانین کشور و وزارت نفت

پ- اجرای پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در تأسیسات / طرح ها

ت- نظارت (اجرا، کارگاهی و عالیه)، بررسی و ارسال مستندات پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در

تأسیسات / طرح ها

ث- اخذ تأییدیه نهایی پروژه/ مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در تأسیسات / طرح ها

صفحه ۱۱ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۳-۶- سطح بندی مراکز ثقل

اولویت بندی، یکی از اساسی ترین کارها در کسب موفقیت و تسریع در نیل به اهداف ترسیم شده در هر دستگاه و سازمان می باشد. نامشخص بودن زمان وقوع تهدید، محدودیت منابع و تأمین و تخصیص اعتبار و محدودیت زمانی انجام اقدامات پدافند غیرعامل ایجاب می نماید که بر اساس قانون ارجحیت، مراکز ثقل کشور بر اساس درجه اهمیت آنها سطح بندی و اولویت گذاری گردند و انجام اقدامات پدافند غیرعامل به ترتیب در مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت انجام گردد. بر این اساس شرکت می بایست بر اساس دستورالعمل عمومی سطح بندی مراکز ثقل ابلاغی سازمان پدافند غیرعامل کشور (فایل پیوست شماره ۲) و فرآیند اجرایی پروژه ها/ مطالعات پدافند غیرعامل در سطح وزارت نفت، تأسیسات و طرح های خود را سطح بندی نمایند.

۴-۶- تقسیم بندی مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران تأسیسات در حال بهره برداری

/ طرح های توسعه ای (مهم، حساس و حیاتی)

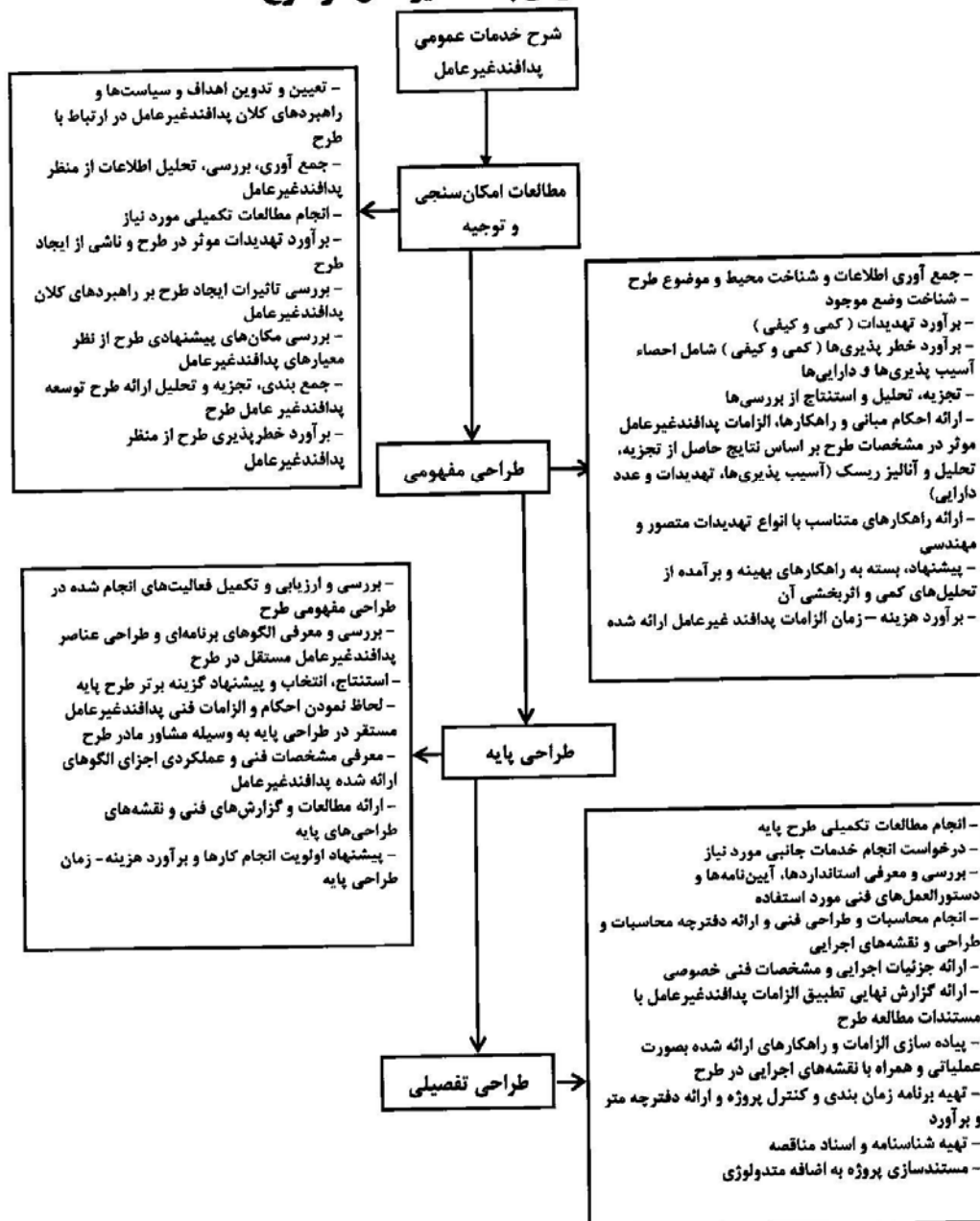
انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در صنعت نفت به دو صورت ذیل انجام می گردد:

۱- تأسیسات موجود در حال بهره برداری: در این تأسیسات با توجه به سطح بندی انجام شده و بر اساس الزامات قانونی، مطالعات پدافند غیرعامل به صورت جامع انجام می گیرد که در نهایت منجر به اجرای راهکارهای پدافند غیرعامل می گردد که باید گزارش اجرای اقدامات نیز جهت تأیید بر اساس فرآیندهای ارائه شده، ارسال گردد.

۲- پروژه های در حال طراحی و احداث: در این طرح ها با توجه به سطح بندی انجام شده و بر اساس الزامات قانونی، مطالعات پدافند غیرعامل در زمان طراحی در سه بخش مفهومی، پایه و تفصیلی انجام می گیرد که در نمودار اجرا و شرح خدمات عمومی پدافند غیرعامل در صفحه بعد ارائه شده است.

صفحه ۱۲ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۵-۶- نمودار اجرا و شرح خدمات عمومی پدافند غیرعامل در طرح‌ها

صفحه ۱۳ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۶-۶- تدوین شرح خدمات و اخذ تأییدیه پروژه/مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت

بحران در تأسیسات در حال بهره برداری / طرح های توسعه ای (مهم، حساس و حیاتی)

شرکت ها با توجه به تقسیم بندی مطالعات در بند ۵-۶ و پس از اخذ تأییدیه سطح بندی تأسیسات در حال بهره برداری / طرح توسعه ای باید با استفاده از کارگروه های تخصصی اقدام به تدوین شرح خدمات برای اجرای مطالعات نمایند. بخش عمومی این شرح خدمات بر اساس الزامات و قوانین کشوری تدوین می شود و بخش های تخصصی با به کارگیری الزامات ابلاغی سازمان پدافند غیرعامل کشور و استانداردها و دستورالعمل های تخصصی وزارت نفت تدوین می گردند. برای آشنایی بیشتر دو فایل «شرح خدمات مطالعات پدافند غیرعامل طرح های زیرساختی» در پیوست ۳ و «راهنمای تدوین شرح خدمات مطالعات پدافند غیرعامل در زمان طراحی در سه بخش مفهومی، پایه و تفصیلی» در پیوست ۴ ارائه شده است.

لازم به ذکر است با توجه به الزام سازمان پدافند غیرعامل، در همه مطالعات باید شش طرح ذیل ارائه شود:

الف- طرح حفاظت از زیرساخت

ب- طرح حفاظتی و امنیتی

ج- طرح کاهش آسیب پذیری

د- طرح تداوم کارکرد فعالیت های ضروری

ه- طرح مقابله با شرایط اضطراری / بحران

و- طرح بازگشت پذیری از بحران و نوسازی

تذکره ۱: بر اساس بند (پ) ماده ۱۰۶ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور، مراکز مهم و مصوب باید دارای طرح های ایمن سازی و حفاظت باشند، منظور طرح های شش گانه فوق می باشد.

تذکره ۲: شرح خدمات انجام مطالعات در سطوح حساس و حیاتی قبل از انجام، می بایست تأییدیه سازمان پدافند غیرعامل کشور و سطوح مهم، حساس و حیاتی تأییدیه اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت را اخذ نمایند.

تذکره ۳: برای تدوین شرح خدمات پروژه های حوزه مدیریت بحران، شرکت ها بر اساس قوانین کشوری، شیوه نامه، راهنمای مدیریت شرایط اضطراری و دستورالعمل های مورد تأیید وزارت نفت و بر اساس ساختار و فرآیندهای عملیاتی و مدیریتی خود اقدام به تهیه شرح خدمات می نمایند.

صفحه ۱۴ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۶-۷- نظارت، بررسی، ارسال مستندات و تأیید نهایی پروژه / مطالعات پدافند غیرعامل و

مدیریت بحران در تأسیسات در حال بهره برداری / طرح ها توسعه ای

شرکت ها/ طرح ها پس از انجام مراحل سطح بندی و اخذ تأییدیه و تصویب خواهی مطالعات با توجه به الزامات قانونی، تدوین شرح خدمات و اخذ مشاور بر اساس قوانین کشوری و وزارتی، می بایست نظارت نظام مندی با کمک تیم های چند تخصصی CFT بر روی اجرای پروژه/مطالعات پدافند غیرعامل داشته باشند. مطالعات پدافند غیرعامل در شرکت تابعه/ مجری طرح بر اساس مفاد شرح خدمات توسط شرکت / مجری طرح و یا مشاوران ذیصلاح مورد تأیید سازمان پدافند غیرعامل کشور و با نظارت تیم های چند تخصصی CFT انجام می شود.

نتایج نهایی حاصله، پس از تأیید رئیس کمیته پدافند غیرعامل و مدیریت بحران شرکت تابعه / مجری طرح بر اساس سلسله مراتب مندرج در فرآیند اجرایی پروژه ها/ مطالعات پدافند غیرعامل در سطح وزارت نفت، ارسال می گردد. زمان بررسی و ارسال تأییدیه ها در شرکت های اصلی و اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت از زمان دریافت حداکثر ۷ روز و در سازمان پدافند غیرعامل کشور یک ماه می باشد.

تبصره ۱: در صورت نیاز و به تشخیص سازمان پدافند غیرعامل کشور و یا اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت، جلسه/ جلسات برای تبیین و دفاع مطالعات برگزار خواهد شد.

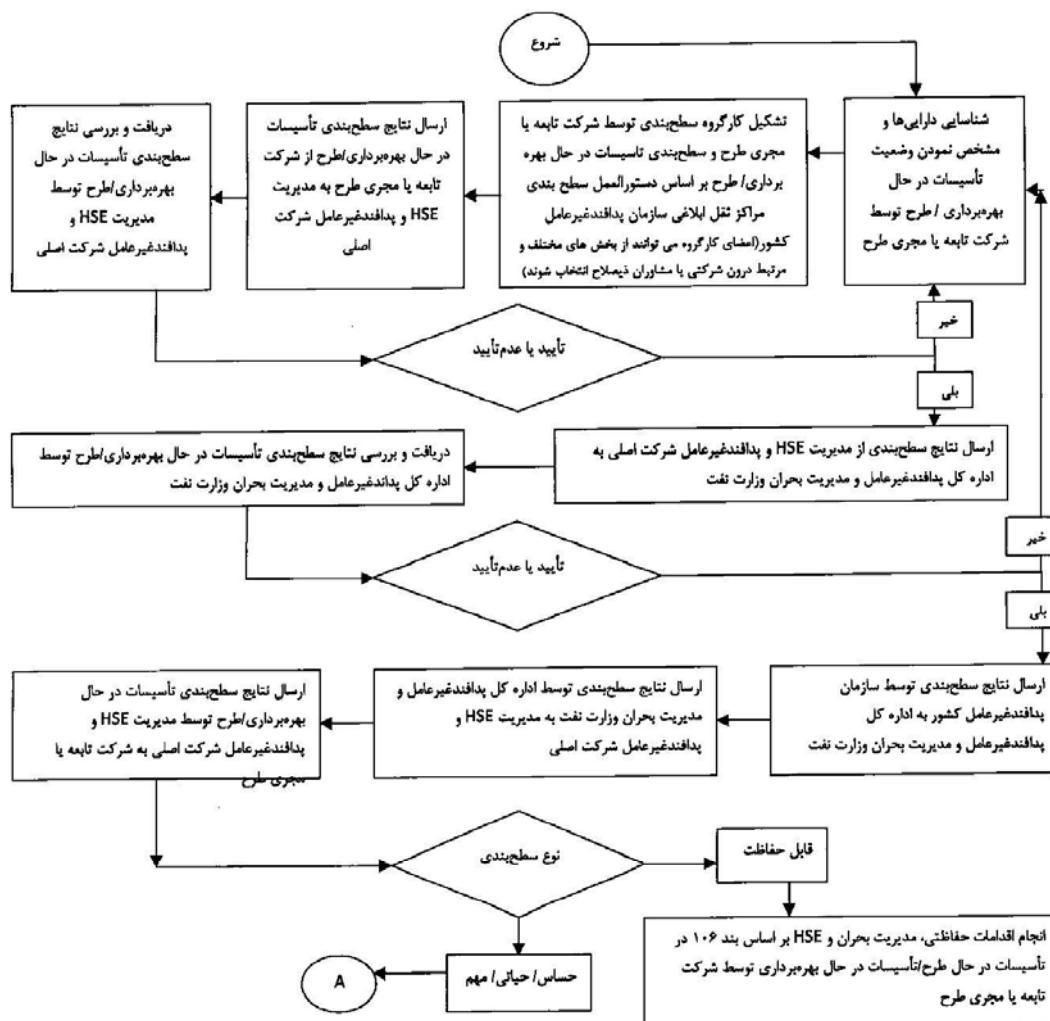
تبصره ۲: اجرای تمامی اقدامات و راهکارهای منتج از مطالعات پدافند غیرعامل توسط شرکت تابعه / مجری طرح با نظارت مدیریت HSE و پدافند غیرعامل شرکت اصلی، اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت و سازمان پدافند غیرعامل کشور و ارائه گزارش اقدامات بر اساس سلسله مراتب انجام خواهد پذیرفت.

تبصره ۳: در پایان انجام مطالعات، چک لیست های انجام کار مطالعات (پیوست ۵) در دو بخش: الف- سطح بندی توسط شرکت تابعه/ مجری و ب- انجام مطالعات توسط مشاور، می بایست تکمیل و تأیید شده و همراه با مستندات ارائه گردد. تأیید و درخواست جلسه دفاع نهایی از سوی اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت و سازمان پدافند غیرعامل کشور، منوط به ارائه چک لیست های تکمیل و تأیید شده مذکور می باشد.

صفحه ۱۵ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۸-۶- نمودار فرآیند اجرایی پروژه های / مطالعات پدافند غیرعامل در سطح وزارت نفت

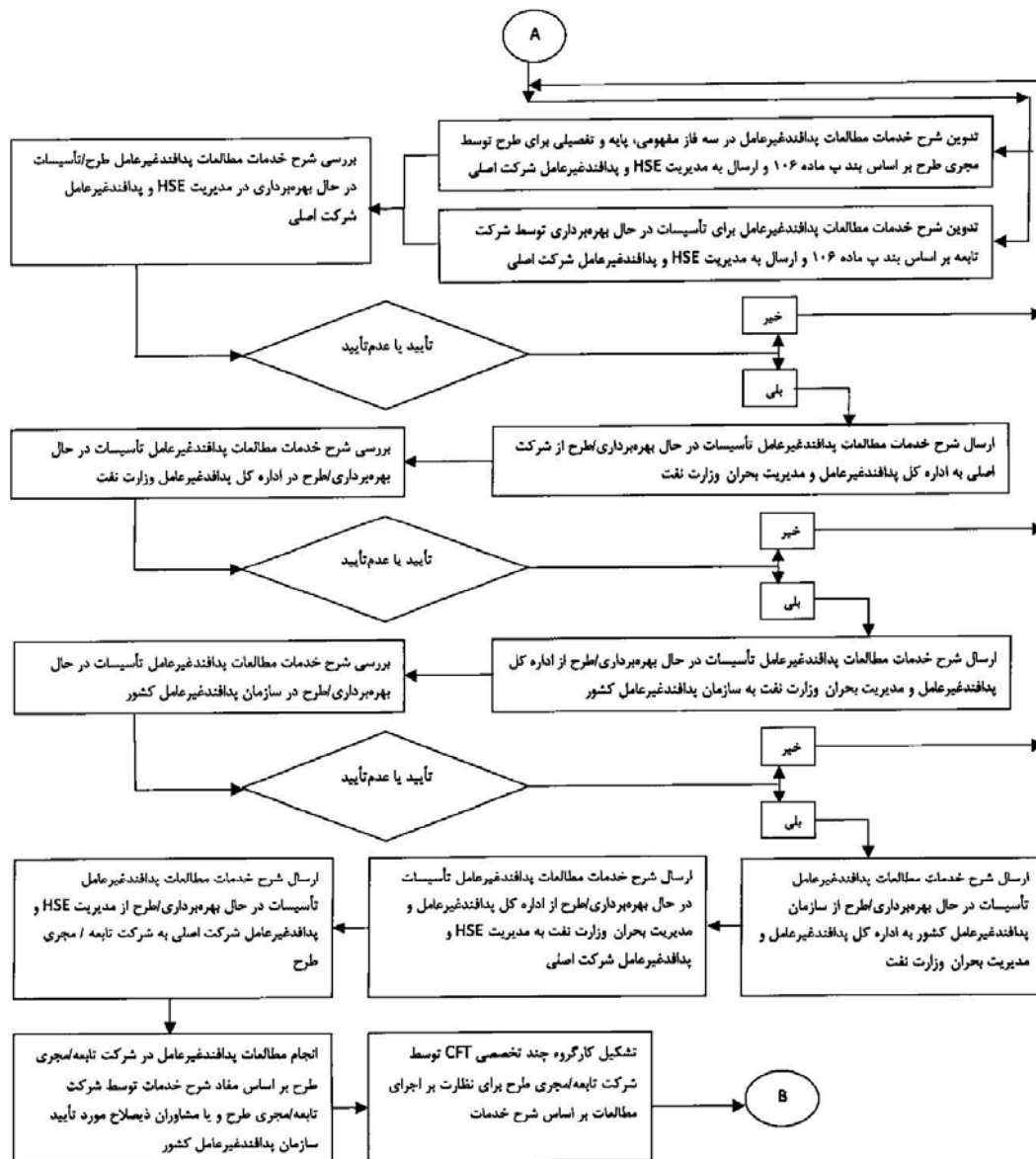
۸-۶-۱- نمودار کام اول- مراحل تعیین سطح بندی مراکز نقل، تأسیسات / طرح ها

صفحه ۱۶ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۶-۸-۲- نمودار گام دوم - مراحل تصویب، تدوین شرح خدمات و اجرا پروژه / مطالعات پدافند غیرعامل در

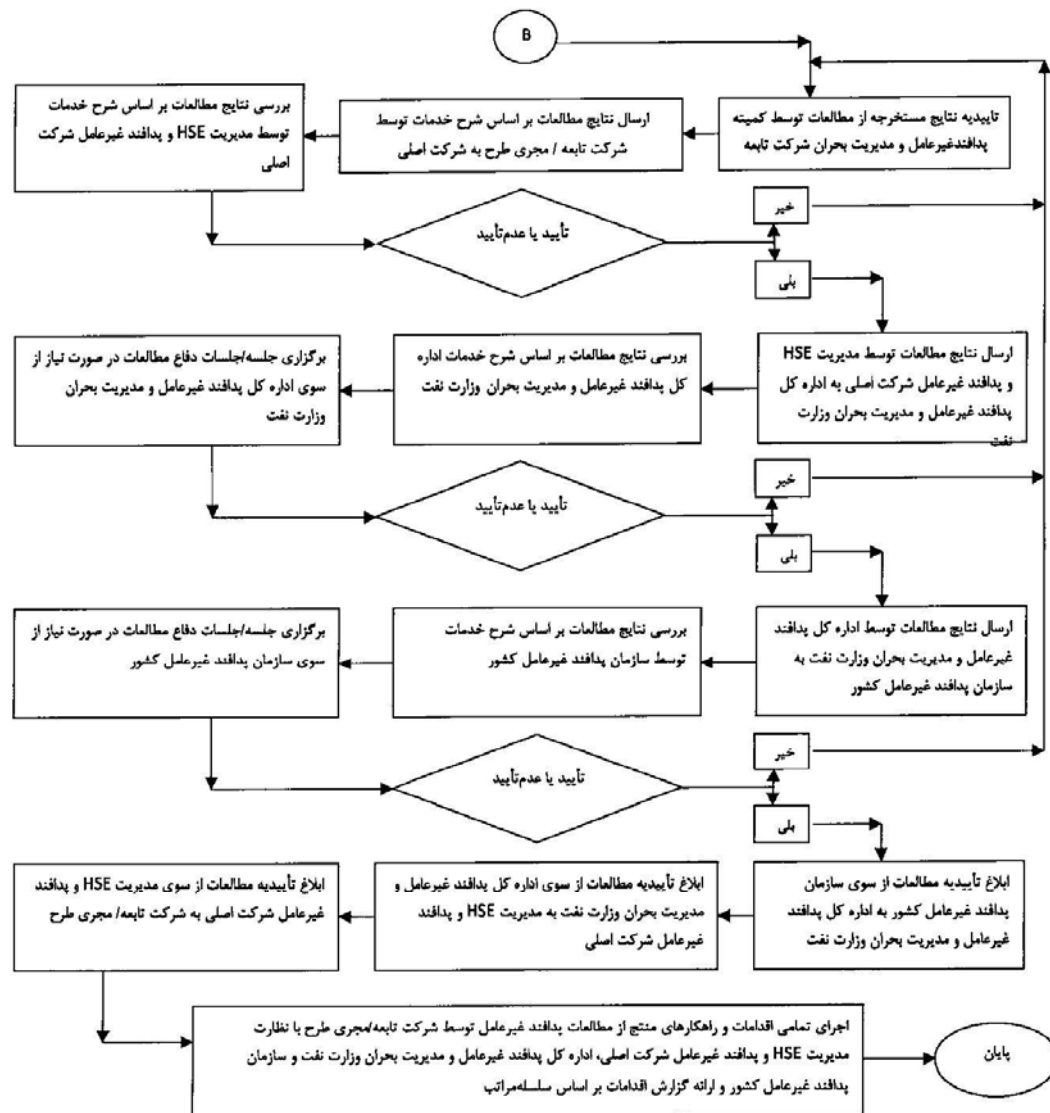
تأسیسات / طرح ها

صفحه ۱۷ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۶-۸-۳- نمودار گام سوم- مراحل نظارت، بررسی، ارسال مستندات و تأیید نهایی پروژه / مطالعات پدافند غیرعامل

در تأسیسات / طرح ها

صفحه ۱۸ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

۷- فایل های پیوست

۷-۱- فایل پیوست شماره ۱:

آیین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور مصوب
۱۳۹۷/۶/۲۷

۷-۲- فایل پیوست شماره ۲:

دستورالعمل عمومی سطح بندی مراکز ثقل ابلاغی سازمان پدافند غیرعامل کشور

۷-۳- فایل پیوست شماره ۳:

شرح خدمات مطالعات پدافند غیرعامل طرح های زیرساختی، ابلاغی سازمان پدافند غیرعامل کشور -
اسفند ۱۴۰۱

۷-۴- فایل پیوست شماره ۴:

فهرست و شرح خدمات عمومی مطالعات و طراحی پروژه های پدافند غیرعامل در طرح ها (طرح های در
حال مطالعه / طرح های توسعه ای)
۷-۵- پیوست شماره ۵:

چک لیست انجام مراحل مطالعات پدافند غیرعامل در وزارت نفت

با توجه به گام ها و مراحل ارائه شده در نمودار فرآیند اجرایی از ابتدا تا انتها مطالعات دارای دو بخش زیر می باشد:
الف- سطح بندی، تصویب خواهی، تدوین شرح خدمات و اخذ مشاور است، که این بخش توسط شرکت هایی اصلی / تابعه /
فرعی / مناطق و یا مجری طرح ها تکمیل می گردد.

ب- اجرای مراحل پروژه / مطالعات، که این بخش توسط مشاور تکمیل می گردد.
تذکر: در پایان انجام مطالعات، هر دو چک لیست الف و ب می بایست تکمیل، تأیید و همراه با مستندات ارائه گردد. تأیید
و درخواست جلسه دفاع نهایی از سوی اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت و سازمان پدافند غیرعامل
کشور، منوط به ارائه چک لیست های مذکور می باشد.

صفحه ۱۹ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

شماره سند : شماره ویرایش : تاریخ :	فرم الف - اقدامات کارفرما اقدامات اولیه انجام پروژه/مطالعات پدافند غیرعامل	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
		۱ تشکیل کارگروه سطح بندی طبق دستورالعمل سطح بندی مراکز نقل
		۲ سطح بندی تأسیسات/طرح توسط کارگروه سطح بندی و ارسال جهت اخذ تاییدیه ها
		۳ تدوین شرح خدمات در صورت نیاز به مطالعات (طرح های حیاتی، حساس و مهم) و اخذ تاییدیه های لازم
		۴ انجام مراحل اخذ مشاور ذی صلاح
		۵ انتخاب و اخذ مشاور ذی صلاح و اعلام به ستاد وزارت نفت و سازمان پدافند غیر عامل کشور بر اساس فهرست مورد تایید سازمان پدافند غیر عامل بر اساس قوانین کشوری
		۶ شروع انجام مطالعات

۲- امضای مدیریت HSE و پدافند غیرعامل شرکت اصلی	۱- امضای رئیس کمیته پدافند غیرعامل و مدیریت بحران/مدیر عامل/مدیر شرکت تابعه/فرعی/منطقه عملیاتی/مدیریت طرح
۴- امضای معاونت انرژی سازمان پدافند غیرعامل کشور	۳- امضای مدیر کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت

صفحه ۲۰ از ۲۰	راهنمای فرآیند انجام مطالعات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران (طرح های توسعه ای و تأسیسات در حال بهره برداری) در صنعت نفت	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
	MOP-PDCM-GL-007 (1)	

شماره سند : شماره ویرایش : تاریخ :	فرم ب - اقدامات مشاور اقدامات اولیه انجام پروژه / مطالعات پدافند غیرعامل	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
		۱ شروع انجام مطالعات بر اساس نتایج سطح بندی
		۲ انجام مطالعات و ارائه نتایج بر اساس شرح خدمات به شرکت تابعه و اخذ تاییدیه های لازم
		۳ نهایی سازی پس از اخذ عدم انطباق های همه بخش های وزارت نفت و سازمان پدافند غیرعامل و اخذ تاییدیه های نهایی

۲- امضای مدیریت HSE و پدافند غیرعامل شرکت اصلی	۱- امضای رئیس کمیته پدافند غیرعامل و مدیریت بحران / مدیر عامل / مدیر شرکت تابعه / فرعی / منطقه عملیاتی / مدیریت طرح
۴- امضای معاونت انرژی سازمان پدافند غیرعامل کشور	۳- امضای مدیر کل پدافند غیرعامل و مدیریت بحران وزارت نفت